

Afscheid van Ds. J. v. d. Sluis.

Zoo brak dan aan de Woensdagavond van 2 Maart 1932, waarop te Ouderkerk a. d. IJssel, Ds. J. v. d. Sluis afscheid van zijn gemeente zou nemen. Een voor deze gemeente groote schare vulde het kerkgebouw. De belangstelling bleek uit de eigen gemeente niet alleen, maar ook uit de burgerlijke gemeente en uit de omliggende kerken. We merken gemeentelieden en afgevaardigden op van Nieuwerkerk, Krimpen, Lekkerkerk, Schoonhoven, Gouda, Haastrecht, Reeuwijk, Moordrecht. Een plechtige stilte valt onder de schare, als de eerbiedwaardige, grijze Ds. J. v. d. Sluis, door allen erkend en bemind als een vader, den kansel bestijgt. En als straks als eerste psalm weergalmt Ps. 121 vs. 1, dan vermenigvuldigen zich veler gedachten onder dat:

„Mijn hulp is van den Heer alleen”.

En wat mediteerend gezongen werd, wordt nu ambtelijk bediend, als thans de zegen over de gemeente wordt uitgesproken. Daarna luisteren we naar 1 Cor. 3. Nadat we nog gezongen hebben van de bouwers, die vergeefs bouwen, zoo God Zijn hulp aan 't werk ontzegt, vangt de prediker aan met het voorwoord van zijn predicatie. Aandachtig luistert elk. Het gaat om Gods grootheid en daartegenover de nietigheid van den mensch, ook den

Dessing's kolen 't meest aanbevolen

gedrongen, maar steeds de rechte wijze van handelen ons duidelijk gemaakt. Thans is aan al dat werk een einde. Dit stemt ons tot weemoed.

En nu gij van ons heen gaat, bidden we u toe, dat de Heere u nabij zij. Het kostte u moeite uw emeritaat aan te vragen. Uw werk en uw ambt waren u lief. Maar wij vertrouwen ook, dat er dank in uw hart zal wezen, dat gij dat ambt 43 jaren hebt mogen bedienen. Dit is een voorrecht, aan slechts weinigen geschonken. Ik hoop, dat gij door uw zin voor studie en uw begeerte om voor anderen nuttig te zijn, wel weer een arbeidsveld zult vinden. Wij wenschen u toe een werkzame rust in Gods Koninkrijk. De Heere zegene u en stelle u tot een zegen. Wanneer voor u de ure van het sterven komt, geve de Heere u dan in te gaan in de rust, die blijft voor het volk van God. Zooals gij ons meermalen hebt voorgelouden zal die rust niet zijn een ijdel nietsdoen, maar een staan voor God om Hem eeuwig te dienen en groot te maken.

Mevrouw v. d. Sluis, we weten, dat ge steeds met ons hebt meegeleefd. Onze belangen waren uw belangen. We danken u voor de hartelijkheid, welke we steeds bij u ondervonden hebben. Moge de Heere u nog vele jaren voor elkander sparen. En wanneer de schaduwen van den ouderdom gaan vallen, schenke de Heere u dan steeds meer Zijn gemeenschap te genieten, opdat van u gelde: „Ten tijde des avonds zal het licht wezen.” En als dan voor één van u de ure van scheiden komt, dat ge dan elkander een geloovig: „tot weerziens” toeroepen moogt. En dat ge dan moogt aanschouwen en genieten, wat we lezen in de Openbaringen van Johannes:

„Zij hebben hun lange kleederen gewasschen, en hebben hun lange kleederen wit gemaakt in het bloed des Lams. Daarom zijn ze voor den troon van God en dienen Hem dag en nacht in Zijn tempel; en die op den troon zit, zal hen overschaduwen. Zij zullen niet meer hongeren en ze zullen niet meer dorsten en de zon zal op hen niet vallen, noch eenige hitte. Want het Lam, dat in het midden des troons is, zal ze weiden, en zal hun een leidsman zijn tot levende fonteinen der wateren; en God zal alle tranen van hunne oogen afwisschen”.

Gemeente, ik verzoek u thans onzen

trouw en groote bescheidenheid. In uw afscheidswoord was geen opwekking tot weemoed. Dat was een teleurstelling. En toch viel het mee. Ge hebt alleen gezegd, dat God zoo groot, zoo goed, zoo sterk, zoo machtig is. Hij is de bouwheer van uw 43-jarige ambtsbediening. Dit God verheerlijkend scheiden maakt ons jaloersch. We danken u voor al wat ge voor de kerken der classis gedaan hebt. Als deputaat ad examina hebt ge de zwaarste taak zoo vervuld, dat uw plaats moeilijk is in te nemen. Als kenner van onze kerkgeschiedenis verwachtten we nog vele artikelen van uw hand in de Goudsche Kerkbode, bijzonder over de Scheiding en Doleantie. Geef ons veel over die historie. Wij danken u voor uw adviezen in onze vergaderingen. Uw woord was bescheiden en beheerscht. Gij wist op tijd te spreken. Wij danken u voor uw adviezen bij de kerkvisitatie, voor uw kalme, bescheiden, zachte wijze woorden om kerkelijke vraagstukken op te lossen; voor uw talrijke diensten in vacante gemeenten. Wij danken u als collega's voor de vriendschap, welke we van u ontvingen. Het was ons altijd aangenaam u te zien. Het zou geen classis zijn, als Ds. v. d. Sluis er niet was. Gij blijft, al gaat ge heen, achter in onze harten.

Het portret van de collega's dat door misverstand hier niet is, maar u zal worden toegezonden, mag ik u namens de collega's aanbieden. Tevens bied ik u namens de collega's aan het werk van prof. P. A. Diepenhorst over uw vriend Groen v. Prinsterer. Kennende uw zucht om de historie te kennen, hopen we, dat ge dit werk met genoegen zult lezen en boven alles, dat het u dichter brengt tot den God der historie. En als straks de geschiedenis ophoudt en God een nieuwe geschiedenis begint, hopen wij, dat Hij ook in die eeuwigheid u een plaats geeft, Sterke God u met uw vrouw, als de levensavond valt. Bijzonder bidden wij u Gods genade toe, wanneer straks het uur komt, waarin gij opnieuw afscheid moet nemen van uw dochter voor haar vertrek naar Indië. Geve God u dan genade, God, Die trouwe houdt in eeuwigheid, elkander in Zijn hoede aan te bevelen en elkander een „tot weerziens” toe te roepen, hetzij hier in Holland, hetzij in de eeuwigheid. Laat ons met elkander nog zingen Ps. 20 vs. 1: „Dat op uw

woord van dank voor het afscheidswoord, in de school tot de kinderen gericht, om vooral den Heere Jezus te zoeken en lief te hebben. Een woord van dank voor de hartelijke medewerking om voor het Kerstfeest het kerkgebouw voor de Zondagschool af te staan. Worde het u geschonken eenmaal uit des Heeren mond te hooren: „Gij goede en trouwe dienstknecht; over weinig zijt gij getrouw geweest, over veel zal ik u zetten. Ga in in de vreugde uws Heeren”.

Na alle deze toespraken sprak Ds. J. van der Sluis een kort woord van dank voor al die goede woorden. Daarna ging hij voor in een krachtig gebed. Alles was gericht op Gods verheerlijking. Passend slot was dan ook, dat als sloopsalm opklonk Ps. 72 : 11 :

„Zijn Naam moet eeuwig eer ontvangen,
Men loov' Hem vroeg en spa.
De wereld hoor' en volg mijn zangen
Met amen, amen na.

Toen zegende de scheidende herder zijn gemeente.

M.

D. P. K.

Ten slotte laten we hier nog volgen een artikel uit de Standaard, geplaatst ter gelegenheid van het 40-jarig jubileum van Ds. J. v. d. Sluis, op 3 Maart 1929.

Jochem v. d. Sluis werd 1 Dec. 1862 te Zwolle geboren. Na de lagere school bezocht te hebben ging hij naar de Rijks-H.B.S. en Sted. Gymnasium te Zwolle.

Na met goed gevolg eindexamen te hebben gedaan, werd hij aan de Theol. School te Kampen ingeschreven als student. Hier was o.m. Prof. Bavinck zijn leermeester.

Na een jaar studie van het Hebreeuwsch en de Joodsche oudheden in Kampen, deed de jubilaris met goeden uitslag propedeutisch examen aan de Utrechtsche Universiteit, waar Doedes, Lames, Cramer, Valeton en De Jong in die dagen hoogleeraaren waren. In 1889 werd Ds. v. d. Sluis cand. aan de Theol. School te Kampen. In datzelfde jaar aanvaardde hij het predikambt te Stroobos.

In 1894 vertrok de jubilaris naar Andijk, welke standplaats in 1901 met Varseveld verwisseld werd. 17 jaar mocht Ds. v. d. Sluis daar arbeiden, om in 1919 naar Genderen te vertrekken.

16 Dec. 1923 verbond de jubilaris zich aan de kerk van Ouderkerk a. d. IJssel.

Met groote toewijding heeft de bescheiden jubilaris zich steeds aan het

preker, zooals daar staat in den tekst 1 Cor. 3 vs. 7:

„Zoo is dan noch hij, die plant iets, noch hij, die nat maakt, maar God, Die den wasdom geeft”.

We zien en hooren! Als we zien, dan spreken de houding en gebaren ons van den man, die steeds vast in de rijke schatten van jarenlang verzamelde wetenschap, welke zich dienstbaar stelt aan den Heere zijn God. We luisteren en hooren den man met de sterke overtuiging, dat God *alles* is. Zouden we dan niet eerbiedig luisteren naar dit getuigenis! Die het hoorden, zullen dit woord nog eens willen overdenken. Daartoe is gelegenheid, doordat de preek is uitgegeven door den Uitgever van de Goudsche Kerkbode en verkrijgbaar is gesteld. Van de preek en wat Ds. v. d. Sluis toesprak tot gemeente en anderen volgt daarom hier geen verslag. Maar we geven hier wél weer, wat in hoofdzaak gezegd is in verschillende toespraken.

Namens de gemeente en den Kerkeraad spreekt ouderling Duivendijk.

Het is voor u en voor ons een weemoedige ure. Het is voor u een weemoedige ure, omdat ge na 43 jaren uw ambt bediend te hebben, het thans neerlegt. En voor ons is het een weemoedige ure, dat ge ons na een diensttijd van 8 jaren gaat verlaten. Er zijn banden gelegd, banden van vriendschap, banden van liefde, banden van waardeering. Die banden werden steeds gevoeld, maar nu bij het scheiden wel het sterkst. We denken aan uw arbeid in ons midden. Week aan week hebt ge het Evangelie in ons midden verkondigd, Jezus Christus ons voorgesteld en aangeprezen als den eenigen naam, die onder den hemel gegeven is tot zaligheid.

Wij gedenken, hoe ge onze jeugd hebt onderwezen. Ge hebt u voor de J. V. en M. V. getoond als een man, die de jeugd lief had. Ge hebt ze steeds geholpen; ge hebt u gegeven met de volle toewijding van uw hart. Namens de ouders breng ik u ook voor dit meelevens met de jeugd hartelijk dank.

Wij gedenken, hoe ge onder ons zijt in- en uitgegaan. Onze vreugde was uw vreugde. Onze smart was uwe smart. In dagen van diepe rouw ondervond ik dat persoonlijk. Wij gedenken de vergaderingen van den kerkeraad, welke onder uwe leiding steeds in broederlijken zin plaats vonden. Ge hebt nooit uw meening op-

domine en mevrouw en hun kinderen staande toe te zingen Ps. 121: 4:

De Heer zal u steeds gadeslaan,
Opdat Hij in gevaar,
Uw ziel voor ramp bewaar;
De Heer, 't zij ge in of uit moogt
[gaan,
En waar ge u heen moogt spoeden,
Zal eeuwig u behoeden.

Na dit indrukwekkend woord spreekt Ds. J. Versteegt namens de classis, genabuurd kerken en collega's. Hij spreekt aldus:

„Hooggeachte broeder en collega Van der Sluis. Als praeses van de laatste classicale vergadering rust op mij de eervolle taak een enkel woord te spreken namens de classis. Als ik dat doe, doe ik het met een zekere jaloerschheid.

Als dienaar des Woords zou ik wel willen ook eenmaal *zoo* afscheid te kunnen nemen. Wat een voorrecht: Zulk een lange diensttijd en dan zoo den Naam des Heeren groot te maken! Wat heeft God u rijk gezegend om dat alles zoo te zien. Jonge collega's werden op het krankbed geworpen of uit het leven weggenomen. Gij hebt een voorrecht boven velen. Ge hebt groote genade van God ontvangen. Daarom is in ons hart een zekere jaloerschheid. Ge hebt niet over u zelf gesproken, maar God grootgemaakt. Indien er in ons eenige menschenverheerlijking was, hebt gij het er vanavond wel uitgesproken.

We danken God voor de genade, dat Hij u dit heeft bereid.

En daarnaast het andere. Het is een afscheid na een langen diensttijd. *Gij* ziet daar anders op terug dan *wij*. Gij ziet daarin de gebreken; dat ge gesproken hebt, waar gezwezen moest worden en gezwezen, waar gesproken moest worden enz. *Wij* zien anders. Wij zien vanavond *niet* uw gebreken. We *willen* ze niet zien. Maar we zien op de trouwe overgave, waarmede ge acht jaar onder ons geweest zijt. En die acht jaar zijn voor ons het beeld van heel uw leven. Ge zijt in waren zin dienaar des Woords geweest. Altijd ondergeschikt aan uw Goddelijke roeping. Daarin heeft God u genade geschonken. Ik kan u toespreken als kerkvisitor, examiner, deputaat voor hulpbehoevende kerken, hulpbehoevende studenten, voor de zending en art. 49 K.O.

Hieruit blijkt wel welk een belangrijke plaats ge in ons midden hebt ingenomen. Ge hebt uw arbeid gedaan met gulden

klacht de nimmer scheure, enz. Hierna krijgt de burgemeester van Ouderkerk het woord. Zijn Edelachtbare spreekt als volgt:

„Het is niet de gewoonte, dat de burgerlijke overheid spreekt in kerkgebouwen. De aanleiding daartoe is, dat thans een geliefd predikant niet slechts afscheid neemt van zijn gemeente, maar ook van zijn ambt, dat hem lief is.

Toen ik vanmiddag voorbij de pastorie wandelde, trof het mij, dat de luiken gesloten waren. Het vriendelijk licht, dat daar gedurende acht jaren geschenen had, was er niet meer. Het vervulde mij met weemoed. Ik behoor tot die dorpsgenooten, waarvan gij zooeven afscheid genomen hebt. Gij waart onder onze burgers een lichte baken. Wie u ontmoette, werd aangenaam getroffen door uw vriendelijkheid en eenvoud. Gij waart de Evangeliedenaar, zooals wij dien altijd gedroomd hebben.

Gij waart de vriendelijkheid zelf voor ieder burger, voor hoog en laag en vooral voor de kinderen. Uw dorpsgenooten roepen u een hartelijk vaarwel toe. Gods zegen verzelle u. Wij wenschen u een groene grijsheid toe, waarin God u zegene en sterke nog vele jaren. Ook voor u, mevrouw en kinderen, een hartelijk woord van afscheid.”

Hierna sprak de heer C. J. Hoogendijk namens het Schoolbestuur.

Nu gij ons gaat verlaten, spreek ik namens het bestuur der christelijke scholen alhier een hartelijk woord van waardeering. Wij danken u voor uw belangstelling voor het Christelijk Onderwijs. Als eere-lid hebt gij, zooveel in uw vermogen was, onze vergaderingen bijgewoond. Menigmaal hebt ge bij proefflessen van onderwijzers ons gediend met uw gewaardeerde adviezen. Uw bezoeken aan school I op Maandag waren voor het bestuur, voor het personeel en voor de kinderen steeds aangenaam.

We zullen steeds met genoegen terug denken aan onze vriendschappelijke verhoudingen. Nogmaals hartelijk dank daarvoor. Moge u nog vele jaren van aangename rust geschonken zijn. Zij bij het klimmen der jaren de zegen des Heeren rijkelijk uw deel. Moge uw arbeid nog rijke vruchten dragen.

Ten slotte voerde het woord de heer Van Dam, hoofd der Chr. School. Niet namens de school spreekt deze, maar namens de Zondagschool. Een bijzonder

in Stroobos in een gemeente met veel geestelijk leven, een gemeente die hem onvergetelijk is gebleven wijl Ds. v. d. Sluis zijn eersteling daar moest ten grave dragen. In Andijk, zijn tweede gemeente, vond Ds. v. d. Sluis een vruchtbaar arbeidsveld en veel waardeering. Met wijlen Ds. W. H. van Oosten van Scheveningen en den heer De Jong, hoofd der Chr. School te Enkhuizen, richtte de jubilaris „De Vrije Westfries” op, die hij ook eenige jaren redigeerde. Van de A.R. Kiesvereniging in Andijk was hij oprichter en voorzitter. Op de deputaten-vergadering was de jubilaris in Kuypers glorie-dagen een bekende verschijning.

Zooals gezegd, ging Ds. v. d. Sluis in 1901 naar Varsseveld. 17 jaar mocht hij in den Gelderschen Achterhoek werkzaam zijn, in een gemeente waar de milde en frissche evangelische geest van Prof. Brummelkamp en Ds. Bulens gevonden werd. 17 jaar was de jubilaris er voorzitter van het bestuur der Chr. School en enkele jaren voorzitter van een tweede Chr. School.

Van de A.R. Kiesvereniging was Ds. v. d. Sluis ook in Varsseveld voorzitter. Van het bestuur der Groen van Prinstererschool te Doetinchem maakte Ds. v. d. Sluis eveneens deel uit.

De classis Zutphen der Geref. Kerken benoemde hem in een drietal deputatschappen n.l. voor de Zending, voor de Hulpbehoevende Kerken en voor de examina, terwijl hij meermalen kerkvisitor was. Het scheiden wegens vertrek naar Genderen viel in 1919 in Varsseveld, waar zulk een hechte band tusschen pastor en gemeente was gelegd, dan ook zwaar.

Gedurende zijn verblijf in Genderen was Ds. v. d. Sluis vanwege de Part. Synode van Noord-Brabant en Limburg, curator van de Theol. School te Kampen.

Van de onderscheiden Part. Synoden maakte Ds. v. d. Sluis meermalen deel uit. De classis Gouda vaardigde hem de laatste jaren geregeld af naar die van Zuid-Holland-Noord, die hem in verschillende belangrijke commissies koos.

Voor de classis Gouda is Ds. v. d. Sluis kerkvisitor, examinerator en deputaat voor de hulpbehoevende kerken en de zending.

Ook is hij redacteur van de Goudsche Kerkbode. Ds. v. d. Sluis, die in zijn woonplaats eerevoorzitter der Chr. School is, werd door de Gen. Synode benoemd